РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
321-371/2020
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 32210 датум 30.09.2020

На основу члана 138. став 1. Устава Републике Србије[1] и члана 24. став 2. Закона о Заштитнику грађана[2], у поступку контроле законитости и правилности рада Града Сомбора, поступајући по сопственој иницијативи, Заштитник грађана

У Т В Р Ђ У Ј Е

Град Сомбор учинио је пропуст на штету права детета, на тај начин што:

-Одлуком о уређењу града није прописао одговарајуће санкције за лица која нису прибавила одобрење надлежног органа за привремено постављања објеката и опреме за извођење забавних програма на другој површини,

-Одлуком о уређењу града није прописао овлашћења инспектора и овлашћених службених лица Одељења инспекције и комуналне полиције Градске управе Града Сомбора да контролишу услове и начин привременог постављања објеката и опреме за извођење забавних програма на другој површини,

-Правилником и програмом о постављању објеката и уређаја на територији Града Сомбора није прописао услове и поступак за прибављање одобрења за постављање објеката и опреме за извођење забавних програма на другој површини,

што је за последицу имало недовољно обезбеђену заштиту деце у случају постављања објеката и опреме за извођење забавних програма на другој површини, као што је то био случај у Колуту, дана 12. 07. 2020. године, када је дошло до пуцања главног стуба рингишпила, на коме се у том тренутку налазио већи број деце.

На основу утврђених недостатака у раду, Заштитник грађана Граду Сомбору упућује следеће:

П Р Е П О Р У К Е

I

Потребно је да Град Сомбор измени и допуни Одлуку о уређењу града, на тај начин што ће у оквиру казнених одредби прописати одговарајуће санкције за лица која нису прибавила одобрење надлежног органа за постављања објеката и опреме за извођење забавних програма на другој површини.

[1] "Сл. гласник РС", број 98/06.
[2] „Сл. гласник РС", бр. 79/05 и 54/07.

II

Потребно је да Град Сомбор измени и допуни Одлуку о уређењу града, на тај начин што ће прописати овлашћења инспектора и овлашћених службених лица Одељења инспекције и комуналне полиције Градске управе Града Сомбора да контролишу услове и начин привременог постављања објеката и опреме за извођење забавних програма на другој површини.

III

Потребно је да Град Сомбор измени и допуни Правилник и програм о постављању објеката и уређаја на територији Града Сомбора, на тај начин што ће предвидети услове и поступак за прибављање одобрења за постављање објеката и опреме за извођење забавних програма, како на јавној, тако и на другој површини.

Град Сомбор ће обавестити Заштитника грађана у року од 30 дана од дана пријема овог акта о поступању по препорукама, уз достављање релевантне документације и других доказа на основу којих се са сигурношћу може утврдити да је по препоруци Заштитника грађана поступљено.

Р а з л о з и:

Поводом информације коју су објавили медији, да је у насељу Колут код Сомбора, у оквиру луна парка, дошло до пуцања главног стуба рингишпила у тренутку када се на њему налазио велики број деце, од којих је осморо завршило у сомборској болници, Заштитник грађана је донео одлуку о покретању поступка контроле законитости и правилности рада Градске управе града Сомбора, са захтевом за достављање информација о овом случају, а пре свега поступку и условима прописаним за постављање луна паркова на територији града Сомбора.

Градска управа Града Сомбора је у свом одговору Заштитнику грађана навела следеће:

-да је Одељење инспекције и комуналне полиције Градске управе града Сомбора о пуцању главног стуба рингишпила у Колуту у тренутку када се на њему налазио већи број деце, сазнао дана 13. 07. 2020. године на основу информације из медија.

-да је власник луна парка напустио предметну локацију-парцелу која се налази у својини Римокатоличке жупе Свети Петар и Павао, Бачки Моноштор, односно да предметна локација није јавна површина.

-да је питање дозволе за постављање луна парка, уређено Одлуком о уређењу града и да се привремено постављање луна парка као објекта и уређаја на јавној површини одобрава решењем које доноси ЈКП „Простор" Сомбор.

- да предметна локација у Колуту, на којој је био постављен луна парк није јавна површина, па ЈКП „простор" Сомбор није имао стварну надлежност за доношење одобрења односно за издавање дозволе по захтеву заинтересованог лица, као и да се власник луна парка није ни обраћао ЈКП „Простор" ни Градској управи града Сомбора са захтевом за издавање одобрења, те да у складу са тим није могао ни имати дозволу за постављање луна парка.

-да Одељење за инспекцијске и комуналне полиције Градске управе Града Сомбора није имало стварну надлежност за вршење инспекцијског надзора по службеној дужности-контрола услова и начина привременог постављања објеката и уређаја на јавној површини, као објекта за извођење забавног програма, нити да прегледа и проверава исправност опреме са аспекта безбедности рада.

-да Одељењу инспекције и комуналне полиције Градске управе града Сомбора за постављање рингишпила у насељеном месту Колут у протеклим годинама, као ни ове године до момента несрећног случаја, није поднета ниједна пријава, а да би у случају

пријаве, комунална полиција у случају евентуалног уочавања повреде прописа из надлежности другог органа одмах о томе обавестила надлежан орган, имајући у виду да комунална полиција сарађује са инспекцијским службама и полицијом.

-да није било повода за организовање рингишпила с обзиром да је сеоска слава у насељеном месту Колут дана 02. августа, када се одржава низ културно-уметничких манифестација, с тим да је свако могао да пријави постављање луна парка, у ком случају би комунална инспекција односно комунална полиција у случају евентуалног уочавања повреде прописа из надлежности другог органа одмах о томе обавестила други орган.

-да Одељење инспекције и комуналне полиције Градске управе града Сомбора путем комуналне полиције сваког месеца врши контролу комуналног реда у свим насељеним местима, те да је за месец јули била планирана контрола 29. јула.

-да Одлуком о уређењу града, постављање објеката односно уређаја на другој површини без решења односно одобрења (чл. 14. став 2. Одлуке о уређењу града) није дефинисано као казнена радња, нити је за исто прописана новчана казна, односно да одлука о уређењу града не садржи одредбе о санкцији за повреду члана 14. став 2. Одлуке о уређењу града.

***

Приликом упућивања Мишљења, Заштитник грађана руководио се следећим важећим прописима: Уставом Републике Србије[3], Конвенцијом о правима детета[4], Одлуком о уређењу града[5] и Правилником и програмом о постављању објеката и уређаја на територији Града Сомбора[6].

Ратификацијом Конвенције о правима детета, Република Србија[7] обавезала се да предузима све одговарајуће законодавне, административне и остале мере за остваривање права детета признатих у овој конвенцији, користећи расположива средства, а где је то потребно, и у оквиру међународне сарадње[8]. Ова обавеза обухвата, између осталог, обезбеђивање заштите и бриге за дете која је неопходна за детету добробит[9].

Одлуком о уређењу града прописани су услови за опште и комунално уређење територије Града Сомбора, као и поступак, начин и услови за постављање урбане опреме (урбани мобилијар, објекти и уређаји на јавним површинама, као и комунални објекти и уређаји утврђени овом Одлуком) на јавним површинама и другим површинама, при чему **у друге површине, у смислу ове одлуке, спадају површине у власништву физичких и правних лица.**

Одредбом члана 14. став 1. Одлуке о уређењу града прописано је да се привремено постављање објекта и уређаја (летња башта, **објекти и опрема за извођење забавних програма**, билборди и рекламне ознаке, опрема и објекти за спорт и рекреацију, монтажно-демонтажни објекти за манифестације, справе за дечију игру и други објекти и уређаји) **на јавној површини** одобрава решењем које доноси ЈКП "Простор", док је ставом 2. истог члана прописано да се привремено постављање објеката и уређаја **на другој површини**

[3] "Сл. гласник РС", бр. 98/2006

[4] "Сл. лист СФРЈ - Међународни уговори", бр. 15/90 и "Сл. лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 4/96 и 2/97

[5] „Сл. лист града Сомбора“ бр. 8/2017, 2/2018, 11/2018 – др. одлуке, 2/2019 и 21/2019

[6] „Сл. лист града Сомбора“ бр. 9/2018

[7] "Сл. лист СФРЈ - Међународни уговори", бр. 15/90 и "Сл. лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 4/96 и 2/97

[8] чл. 4. Конвенције

[9] чл. 3. Конвенције

одобрава решењем које доноси Одељење за просторно планирање, урбанизам и грађевинарство.

Правилником и програмом о постављању објеката и уређаја на територији Града Сомбора прописани су технички и други услови, начин и поступак за постављања објеката и уређаја **на територији града Сомбора**. Правилником је, између осталог, прописана неопходна документација коју је подносилац дужан да приложи уз захтев, у поступку за прибављање одобрења за постављање објеката и уређаја, међу којима су и објекти и опрема за извођење забавних програма (циркус, забавни парк, апарати и уређаји за забаву и слично, као и простор на коме је смештена следећа опрема: трамболина, дворац и други елементи испуњени ваздухом, зидови за пењање, тунели, тобогани и клацкалице различитих облика, базени напуњени различитим садржајима намењеним деци различитог узраста, каруселе и други слични елементи намењени деци мањег узраста).

Међутим, у члану 37. Правилника помиње се документацију која се **подноси ЈКП "Простор" Сомбор (које према одредби члана 14. Одлуке о уређењу града издаје одобрења када се објекти и уређаји привремено постављају на јавној површини), те остаје нејасно да ли исти услови важе и за случајеве када решење о одобрењу издаје Одељење за просторно планирање, урбанизам и грађевинарство градске управе града Сомбора (када се објекти и уређаји привремено постављају на другој површини).**

Одредбом члана 91. Одлуке о уређењу града предвиђено је да у вршењу инспекцијског надзора, поред законских овлашћења, надлежни инспектори и овлашћена службена лица Одељења инспекције и комуналне полиције Градске управе Града Сомбора, имају право и дужност да контролишу услове и начин привременог постављања објеката и уређаја на јавним површинама. **Одлука не предвиђа ова овлашћења када је у питању привремено постављање објеката и уређаја на другој површини, међу којима су и објекти и опрема за извођење забавних програма.**

Такође, казненим одредбама, које су део Одлуке о уређењу града, предвиђено је да ће се новчаном казном од 150.000,00 динара казнити за прекршај правно лице ако постави објекат односно уређај на јавној површини без одобрења[10], **док таква или нека друга казна или санкција није предвиђена за случај када се објекти односно уређаји постављају на површини која није јавна (на „другој површини"), па самим тим није предвиђена казна за лица која привремено постављају објекте и опрему за извођење забавних програма на површинама које спадају у приватну својину.**

***

Због наведених пропуста Града Сомбора, заштита деце остварена је само у случајевима када се објекти и уређаји који су намењени деци или их претежно користе деца, постављају на јавној површини, док је изостало ангажовање и брига надлежних органа Града Сомбора за безбедност деце када се наведени објекти и уређаји постављају на површини, чији је власник физичко или правно лице.

Заштитник грађана је приликом доношења одлуке имао у виду принцип мирног уживања приватне имовине, који је гарантован Уставом и законима Републике Србије, као и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода. Међутим, Заштитник грађана сматра да да право на мирно уживање приватне имовине не искључује право надлежних органа да контролишу њено коришћење, када год то налаже заштита општег интереса, а нарочито када је у питању заштита права и интереса деце, као у конкретном случају.

[10] чл. 99. став 1. тачка 1. Одлуке о уређењу града

Дакле, да би до ограничења права на коришћење имовине дошло, неопходно је да постоји правни основ, односно да то ограничење буде предвиђено одговарајућом правном нормом и да таква норма има за циљ заштиту јавног односно општег интереса, а ограничење буде пропорционално циљу који се жели остварити.

Имајући у виду да су корисници објеката и опреме за извођење забавног програма претежно деца, а да је обавеза државних органа Републике Србије, као и друштва у целини да штити права и интересе детета, то Заштитник грађана сматра да је општи интерес заштита живота, здравља и безбедности грађана, а нарочито деце, претежнији од било ког другог интереса.

У конкретном случају Град Сомбор ће отклонити пропуст у свом раду прописивањем овлашћења надлежних органа Града Сомбора да предузму мере у случају непоштовања прописаних обавеза које се односе на прибављање одговарајућих одобрења за постављање привремених објеката и опрема за извођење забавних програма на другим површинама, као и изменама Правилника у том смислу што ће прецизно дефинисати услове за прибављање одобрења за постављање наведених објеката и уређаја, како на јавним, тако и на другим површинама.

Заштитник грађана сматра да само прописивање обавезе или забране није довољно ако обавезу или забрану, поред одговарајућих овлашћења надлежних државних органа, не прати одговарајућа санкција. Због тога је упутио препоруку Граду Сомбору да у Одлуци о уређењу града пропише санкције и за поступање лица супротно обавези прописаној одредбом чл. 14. став 2. Одлуке о уређењу града, када се напред наведени објекти и уређаји постављају на другој површини.

ЗАМЕНИЦА ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Јелена Стојановић

Доставити:

-Граду Сомбору